Notes du mont Royal
www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Bibliothèque électronique suisse

Τὰ σωζόμενα

Τῶν παλαιοτάτων Ποιητῶν

ΓΕΩΡΓΙΚΑ, ΒΟΥΚΟΛΙΚΑ, καὶ ΓΝΩΜΙΚΑ.

Vetustissimum Authorum Georgica, Bucolica, & Gnomica poemata quæ supersunt.

Accessit huic editioni

Is. Hortiboni Theocriticarum Lectionum libellus.

Cætera sequentes paginæ indicant.

Coloniæ Allobrogum.

Apud Iohan. Vignon. M. DCXII.

TYPOGRAPHVS LECTORI beneuolo S.

Ne sis nescius, lector, quid in hac nostra editione, præter ea quæ priore habuisti, sit præstitum, paucis rem habe:

Primùm Græca vt quàm emendatissimè ederentur operam studiosè dedimus:

Deinde in Latina interpretatione multa fecimus meliora.

Tertiò, quædam adiunximus carmina partim Theocriti, partim aliorum poetarum, quæ in priori deerant: quædam etiam quæ in nullis reperias.

Musæi quoque poema & propter elegantiam, & quia non videbatur argumentum alienum, edere visum est.

Postremò, Isaaci Hortiboni Lectionum Theocriticarum libellum addidimus, in quo tum Theocriti tum aliorum poetarum loci non pauci quâ emẽdatur, quâ explicantur.

I. CRISPINI de sua editione δίστιχον

Si decus est paucis quàm plurima dicere, & aplo:
Quidni etiam exiguo claudere multa libro?

OECONOMICA TOTIVS OPERIS PRÆFATIO,

IOHANNIS CRISPINI.

GRAVIORIBVS defessum laboribus quid vetat in amœnos nonnunquam Poetarum hortos requiescendi gratia excurrere? Sanè fuit ea mihi iam dudum in promo vendis (quoad potui (literarũ studiis voluntas, vt quum à grauioribus illis, imò primariis Autoribus edendis otij quid superesset, secundariis qui ad humanitatem pertinent, impenderem. Maximè verò iis qui viciniores origini, vt Plato monet in Philebo, minus attractarum sordium habent: qui verbis lectis, aptis & illustribus idem efficiunt, quod pictores præstant suis pigmentis candoris ac ruboris, & aliis cuiusque generis coloribus scitè omnino adhibitis & eleganter. Ac quum superioribus annis ab Homero poetarum principe cœptum esset, nunc alterum ab illo, Hesiodum Ascræum illi ὁμόχρονον, Theognidem quoque & Phocylidem: Theocritum aliósque primarios Poetas, qui ob excellentis & exquisitæ scriptionis dotes vetustatem ferre potuerunt, prosequi non iniucundum duximus ea forma quæ & domi & foris oblectet, nec impediat circumgestantem. Distinximus quidem eos velut in tres classes: quarum primam Hesio-

operibus τοῖς σωζομένοις: secundam Theocrito, ac reliquis Εἰδυλλιογράφοις: tertiam ipsi Theognidi cæterisque Γνωμολόγοις hac exiguitate dedimus, vt in vnum volumen coire omnes possint, quorum seriem subiecta huic Epistolæ tabula demonstrabit.

Quid porrò præstitum sit hac editione non est pluribus recensendum, ipsa re cognoscent candidi Lectores: ne aut prolixiori præfatione periucundam horum Poetarum lectionem remorer, aut verecundiæ terminos nimia commendatione transiliam. Spero equidem susceptum hunc laborem inque eo doctorum virorum præstitam operam atque industriam studiosis nec inutilem nec ingratam futuram, cùm & Latina versio, quæ de Græcis fideliter expressa est, omnibus è regione coniuncta detur: tum etiam breuibus ea annotationibus indicata sint quæ necessaria erant, huiúsque enchiridioli modulo potissimùm conueniebant.

Atque vt ingenuè semper agnouimus à quibus profecimus, præter eos quorum elucubrata studia in hos Poetas citata extant, pleraq. nobis benignè communicauit D. Portus Cretensis, vir Græcè atq. Latinè doctissimus: multa etiam apud B. Marcuardũ consulit C. Auberius Triumcurianus, præsertim in iis quæ Simmiæ Rhodio attribuuntur: quæ prꝫterquam quòd sint αἰνίγματα arbitratu veteris Auctoris effecta corruptissima erant. Ioannes Pediasimus Theocriti Σύριγγα declaraturus, quantis difficultatibus afficeretur, antè testificatus est his verbis: τὸ δὴ τῆς Θεοκρίτου σύριγγος αἴνιγμα ἐστὶ μὲν ὅμοιον, διά τε τὴν τῶν μέτρων ἤφεων σύγκρασιν καὶ διὰ τὸ ἀκροθιγῶς τῶν μνημονευθεισῶν ἱστοριῶν ἔχεσθαι, καὶ τὸ ἀνώμαλον τῆς συντάξεως καὶ ταῦτα μὴ κατὰ τὴν ἑλληνικὴν συνήθειαν ἀλλά τινα ἔκφυλον, πολλὴν ἐμποιοῦσιν ἀσάφειαν. Quæ antè præfatio æquius de Ouo, Alis, ac Securi, ænigmaticis

gmaticis Simmiæ commentis prædici vsurparía que meritò possent. Hæc verò breuibus idcirco non abs re præfamur, vt intelligant studiosi adolescentes, perexiguos quidem dari hos libellos, sed refertos tanta Poetarum veterum gaza, tam multiplici rerum sententiarúmque grauitate ac varietate plenos, vt maiora volumina non solùm operarum & operis difficultate superent, verùm etiam vtilitatem grato compendio (his præsertim temporibus alioqui perturbatissimis) coniunctam habeant.

POETARVM QVI TRIbus distinctis libris, vno tamen ἐγχειριδίῳ comprehenduntur, catalogus.

I.

GEORGICA.

HESIODI ASCRÆI,

OPERA & DIES.

Apud veteres ediscebant pueri Hesiodum, cuius autoritas tanta erat vt ipsius carmina tanquam oracula & ἀξιώματα quædam communi sermone vsuparentur.

SCVTVM HERCVLIS.

Dionysius Longinus Rhetor, in libro περὶ ὕψους, quem hoc ipso anno edidimus, videtur ambigere an Aspis sit Hesiodi genuinum opus.

Annotationes in Ἔργα καὶ Ἡμέραι, Phillippo Mel. potissimùm, Frisio & Garbitio debentur.

THEOGONIA eiusdem Poet. Cui addita genealogiarum compendiaria descriptio, nobis à D. Porto Cretensi communicata, plurimum lucis adfert.

II

BVCOLICA.

THEOCRITI SYRACVSII Eidyllia, apta ad Poetices principia excolenda, quæ à primis pastorum quietis meditationibus profecta dicuntur. Virgilius à *Pastoribus* exorsus ad *Aratores* se transtulit: & ab Aratoribus ad Heroas: qui etiam Pastorum requiem in ipso Eclogæ, 1. principio ob oculos posuit,

Tityre tu patula recubans sub tegmine fagi, &c.

V. Vvinsemius aliique hæc Eidyllia exposuerunt.

SIMMIÆ RHODII,

OVVM. ALAS. SECVRIM.

Restituit suis metris, enodatéque exposuit Auberius.

MOSCHI Syracusij

BIONIS Smyrnæi Eidyllia, ex A. Mercerchitum ex Ful. Vrsini scriptis aucta.

AVSONII elegans Eidyllium, Græcis versibus à Fed. Iamotio redditum.

III.

GNOMICA.

THEOGNIDIS Megarensis vetustissimi Poetæ sententiæ elegiacæ annotationibus selectis E. Vineti, I. Hetelij & Schegkij, aliorúmque lucubrationibus expolitæ.

PHOCYLIDIS poema admonitorium,
PYTHAGORÆ carmina aurea ſcholiis V. Amerpachij aliorúmque obſeruationibus illuſtrata,
SOLONIS ſententiæ quæ ſuperſunt,
TYRTÆI varia,
SIMONIDIS pleraque,
RHIANI,
NAVMACHII,
PANYASIDIS,
ORPHEI,
MIMNERMI,
LINI,
CALLIMACHI,
EVENI PARII,
ERATOSTHENIS,
MENECRATIS,
POSIDIPPI,
METHODORI,
TIMOCLIS. Quorum ſententias pleraſque multi magni ſcriptores veluti axiomata & oracula non ſine honoris prȩfatione citarunt, Plato (inquam) Ariſtoteles, Xenophon. Plutarchus, Athenæus, Dion, Chryſoſtomus, Philo Iudæus: ac de Patribus Græcis Clemens Alexandrinus, ac Baſilius cognomento Magnus.

HOS POETAS INSEQVItur eadem tertia Enchiridij parte.

SENARIORVM Libellus, continens aliorum quoque Poetarũ ſententias: quemadmodum ex indice ad calcem illius tertiæ partis appoſito conſtabit.

ADDITA ſunt eiuſdem cum ſuperioribus argumenti nonnulla ex veterum Comicorum fragmentis: quorum nomina idem Index commonſtrat.

Fruere his, ô Philomuſe, & noſtris ſtudiis faue.

Notes du mont Royal 썬
www.notesdumontroyal.com
Une ou plusieurs pages sont omises ici volontairement.

Animétque ad mortem obeuntem proximum virũ astãs,
Hic vir bonus est in bello.
Statim verò hostium in fugas vertit phalanges
Asperas, suáque industria prælij fluctus regit.
Ipse aũt in prima acie prostratus charam amittit vitã,
Ciuitatem, & populos, & patrem honestans:
Multis per pectus & scutum rotundum vulneribus,
Et per thoracem ab anteriore parte sauciatus.
Hunc verò lugent, pariter iuuenes, senésque,
Et graui desiderio tota ciuitas funus ipsius prosequitur.
Huius sepulchrum, & liberi inter homines præclari sunt,
Itémque nepotes, & omne posterorum genus,
Nunquam eius bona gloria interit, neque nomen ipsius,
Sed quanuis sub terra sit, manet immortalis,
Quem se fortiter gerentem manentémque, & pugnantẽ,
Pro patria & liberis vehemens Mars peremerit.
Quòd si effugerit, sortem mortis longum inducentis soporẽ,
Et victoria potitus splendidam gloriã pugnæ auferat:
Ipsum ex æquo omnes iuuenésque senésque colunt,
Multísque iucundis affectus ad Orcum abit.
Senescens autem inter ciues præcellit, neque quis illum
Lædere, nec irreuerenter nec iniustè cupit.
Omnésque in sedibus iuuenes simul & æquales
Loco cedunt ei, quique maiores nati sunt.
Huius igitur virtutis ad summũ peruenire nunc aliquis
Nitatur animo, non remittens bellum.

EIVSDEM.
alias Callini.

Quandiu torpetis? quando strenuam habebitis animam
O iuuenes? an non veremini vicinos,
Ob tantam ignauiam? In pace autem vobis videmini
Sedere: sed bellum totam regionem infestat.

Hunc versum suppleuit Camerarius.

* *Quin scutum aliquis arte in prælio hosti obtendat.*
Et aliquis moriens vltimò iaculum emittat,

Θαρσύνῃ δ' ἔπεσιν τὸν πλησίον ἄνδρα παρεστώς.
    Οὗτος ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ.
Αἶψα δὲ δυσμενέων ἀνδρῶν ἔτρεψε φάλαγγας
    Τρηχείας, σπουδῇ τ' ἔσχεθε κῦμα μάχης.
Αὐτὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσὼν φίλον ὤλεσε θυμὸν,
    Ἄστυ τε καὶ λαοὺς καὶ πατέρ' εὐκλεΐσας·
Πολλὰ διὰ στέρνοιο καὶ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης,
    Καὶ διὰ θώρηκος πρόσθεν ἐληλαμένος.
Τὸν δ' ὀλοφύρονται μὲν ὁμῶς νέοι ἠδὲ γέροντες,
    Ἀργαλέῳ δὲ πόθῳ πᾶσα κέκηδε πόλις.
Καὶ τύμβος, καὶ παῖδες ἐν ἀνθρώποις ἀρίσημοι,
    Καὶ παίδων παῖδες καὶ γένος ἐξοπίσω.
Οὐδέ ποτε κλέος ἐσθλὸν ἀπόλλυται οὐδ' ὄνομ' αὐτοῦ,
    Ἀλλ' ὑπὸ γῆς περ ἐὼν γίγνεται ἀθάνατος,
Ὅντιν' ἀριστεύοντα, μένοντά τε μαρνάμενόν τε
    Γῆς πέρι καὶ παίδων θοῦρος Ἄρης ὀλέσῃ.
Εἰ δὲ φύγῃ μὲν κῆρα τανηλεγέος θανάτοιο,
    Νικήσας δ' αἰχμῆς ἀγλαὸν εὖχος ἕλοι,
Πάντες μὶν τιμῶσιν ὁμῶς νέοι ἠδὲ παλαιοί.
    Πολλὰ δὲ τερπνὰ παθὼν ἔρχεται εἰς ἀΐδην,
Γηράσκων δ' ἀστοῖσι μεταπρέπει, οὐδέ τις αὐτὸν
    Βλάπτειν οὔτ' αἰδοῦς οὔτε δίκης ἐθέλει,
Πάντες δ' ἐν θώκοισιν ὁμῶς νέοι, οἵ τε κατ' αὐτὸν
    Εἴκουσ' ἐκ χώρης, οἵ τε παλαιότεροι.
Ταύτης νῦν τις ἀνὴρ ἀρετῆς εἰς ἄκρον ἱκέσθαι
    Πειράσθω, θυμὸν μὴ μεθιεὶς πολέμου.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.
ἢ Καλλίνου.

Μέχρις τεῦ κατάκεισθε; κότ' ἄλκιμον ἕξετε θυμὸν,
    Ὦ νέοι; οὐδ' αἰδεῖσθ' ἀμφιπερικτύονας,
Ὧδε λίην μεθιέντες; ἐν εἰρήνῃ δὲ δοκεῖτε
    Ἧσθ', ἀτὰρ πόλεμος γαῖαν ἅπασαν ἔχει.
Εὖ νύ τις ἀσπίδα θέσθω ἐναντίβιος πολεμίζων.
    Καί τις ἀποθνήσκων ὕστατ' ἀκοντισάτω.

Honori enim est & ornamento viro pugnare
Pro patria, & liberis, & tenera uxore
Aduersus hostes. Mors autem aderit, quandocunque
Parcæ destinauerint. Sed age quispiam rectà pergat
Extenso in altum gladio, & sub scuto forte pectus
Foueat, cùm primùm incipit committi pugna.
Non enim mortem effugere fatale est
Virum, neque si à maioribus immortalib. genus ducat.
Sæpe quis elapsus è pugna sonitúque telorum,
Euadit, sed ipsum domi fatalis mors apprehendit.
Atque hic sanè nec amicus est populo, nec gratus:
Illũ v. magnus & paruus deflent siquid passus fuerit.
Vniuersus enim populus virum fortem desiderat
Defunctum, viuentem verò instar semidei colit.
Nam coràm intuentur illum velut turrim:
Quippe solus multorum æquat facinora.

EIVSDEM.

Veruntamen Herculis genus inuictum estis:
Confidite, nondum Iouis facies auersa est à nobis.
Nec hominum turbam formidetis, aut metuatis,
Quin rectà quisque hostibus scutum obuertat
Inuisam amissurus animam, mortisque nigrum,
Sed solis splendori gratum, subiturus fatum.
Nostis enim quàm grauia sint Martis luctuosi opera,
Nostis etiam impetum permolesti belli.
Et quandoque fugistis ipsi, quandoque alios fugastis,
Iuuenes, vtrumque satis experti estis.
Nam ex illis qui audent vnà persistentes
Cominus in hostes aduersos impetum facere,
Perpauci occidunt, retróque seruant populum:
Timidorum autem virorum omnis perit virtus.
Vix autem aliquis verbis explicare possit,
Quanta incurrat mala, vir qui se turpiter dederit.

Τιμῆέν τε γάρ ἐστι καὶ ἀγλαὸν ἀνδρὶ μάχεσθαι
Γῆς πέρι καὶ παίδων, κουριδίης τ' ἀλόχου,
Δυσμενέσιν. θάνατος δὲ τότ' ἔσσεται, ὁππότε κεν δὴ
Μοῖραι ἐπικλώσωσ'· ἀλλά τις ἰθὺς ἴτω,
Ἔγχος ἀνασχόμενος, καὶ ὑπ' ἀσπίδος ἄλκιμον ἦτορ
Ἔλσας τὸ πρῶτον μιγνυμένου πολέμου.
Οὐ γάρ κως θάνατόν γε φυγεῖν εἱμαρμένον ἐστὶν
Ἀνδρ' οὐδ' εἰ προγόνων ᾖ γένος ἀθανάτων.
Πολλάκι δηϊοτῆτα φυγὼν καὶ δοῦπον ἀκόντων
Ἔρχεται, ἐν δ' οἴκῳ μοῖρα κίχεν θανάτου.
Ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ ἔμπας δήμῳ φίλος, οὐδὲ ποθεινός·
Τὸν δ' ὀλίγος στενάχει καὶ μέγας, ἤν τι πάθῃ.
Λαῷ γὰρ ξύμπαντι πόθος κρατερόφρονος ἀνδρὸς
Θνήσκοντος, ζώων δ' ἄξιος ἡμιθέων.
Ὥσπερ γάρ μιν πύργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσιν,
Ἔρδει γὰρ πολλῶν ἄξια μοῦνος ἐών.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Ἀλλ' Ἡρακλῆος γὰρ ἀνικήτου γένος ἐστέ.
Θαρσεῖτ', οὔπω Ζεὺς αὐχένα λοξὸν ἔχει.
Μηδ' ἀνδρῶν πληθὺν δειμαίνετε, μηδὲ φοβεῖσθε·
Ἰθὺς δ' ἐς προμάχους ἀσπίδ' ἀνὴρ ἐχέτω,
Ἐχθρὰν μὲν ψυχὴν θέμενος, θανάτου δὲ μελαίνας
Αὐγαῖσιν κῆρας ἠελίοιο φίλας.
Ἴστε γὰρ ὡς Ἄρεος πολυδακρύτου ἔργ' ἀΐδηλα·
Εὖ δ' ὀργὴν ἐδάητ' ἀργαλέου πολέμου.
Καὶ μετὰ φευγόντων τε διωκόντων τ' ἐγένεσθε
Ὦ νέοι, ἀμφοτέρων δ' εἰς κόρον ἠλάσατε.
Οἳ μὲν γὰρ τολμῶσι παρ' ἀλλήλοισι μένοντες,
Ἔς τ' αὐτοσχεδίην καὶ προμάχους ἰέναι,
Παυρότεροι θνήσκουσι, σαοῦσι δὲ λαὸν ὀπίσσω·
Τρεσσάντων δ' ἀνδρῶν πᾶσ' ἀπόλωλ' ἀρετή.
Οὐδ' εἷς δ' ἄν ποτε ταῦτα λέγων ἀνύσειεν ἕκαστα
Ὅσσ', ἂν αἰσχρὰ πάθῃ, γίγνεται ἀνδρὶ κακά.

Notes du mont Royal
www.notesdumontroyal.com
Une ou plusieurs pages sont omises ici volontairement.

QVORVM POEMATA HOC ENCHIRIDIO CONTINENTUR, Elenchus.

THEOGNIS Megarensis, pag. 7

Annotationes in eundem, ex Elia Vineto, pag. 78.

PHOCYLIDES, pag. 101

Versus Phocylidi attributi tum apud Athenæũ, tum apud Stobæum, pag. 112

Annotationes in Phocylidem, Ex V. Amerpachio, pag. 124

PYTHAGORÆ carmina aurea, pag. 122.

Annotationes in eadem. Ex eodem V. Anterpach. 126.

SOLONIS sententiæ elegiacæ, pag. 131

Eiusdem nonnulla citata tum à Philone, tum à Clemente Alexand. pag. 143

TYRTHÆVS de Virtute bellica, pag. 147.

Alia eiusdem, pag. 149

SIMONIDES de vita humana, pag. 157. & 165.

Eiusdem iambi de mulieribus, pag. 158.

Gnomica eiusdem in mortem, pag. 163

RHIANI, de imprudentia, pag. 171.

EX NAVMACHII scriptis sen-

tentiæ. pag.173
Eiusdem vituperium diuitiarum, pag.176

PANIASYDIS in incontinentiam, 177

Ex ORPHEO, de Deo, 181

MIMNERMI de vita quòd breuis sit, 184

Epigrammata eiusdem, 187
LINI in Prudentiam & Spem, 189.& 191
CALLIMACHI nonnulla, 191
EVENI Paryj sententiæ, 193
ERATOSTHENIS Cyrenai, 195
MENECRATIS Comici, 197
PVSIDIPPI Cassandrij, ibid.& 265
METRODORI Atheniensis, 199
TIMOCLIS Comici, ibidem, & 267

HOS AVTORES INSEQVITVR

Senariorum libellus, continens diuersorum Poëtarum sententias singulares: quarum capita hæc sunt.

IN		*Artem*,	226
Amantem,	212	*Attentionem*,	226
Amicum & Amicos,	230	*Auaritiam*,	224
Animum,	352	*Audaciam*,	226

Auxilium, 224

DE

Bonis viris, 200

DE

Conscientia, 226
Consilio, 204
Continentia, 210
Curiositate, 224

DE

Deo, 212
Doctrina, 220

IN

Ebrietatem, 218

IN

Famem, 216
Fœlicitatem, 210
Fidem, 222
Fortunam, 226
Furtum, 218

AD

Gloriam, 208

AD

Honorem, 226
Hortationem, 222
Hospites, 218

DE

Improbis, 224
Industria, 232
Infortunio, 210
Ingrata memoria, 202
Iniuria, 228
Inuidia, 230
Iracundia, 220
Iudicio, & diuina Iustitia, 214
Iureiurando, 220
Iustos, 208
Iuuentute, 218

IN

Laudem, 210
Leges, 218
Liberos, 220
Lucrum, 214

AD

Medicos, 214
Mendacium, 234
Moderationem, 218
Mœrorem, 216
Mortem, 212
Mulierem, 206
Mutuum, 234

IN

Naturam, 232
Necessitatem, 200
Nobilitatem, 210
Nouercam, 218
Nuptias, 204

DE

Occultis, 216
Odio, 212
Opibus, 224
Oratione, 216

DE

Parentibus, 206
Paupertate, 222
Peccato, 200
Pietate, 212
Pœnitentia, 218
Populo, 208
Precibus, 212
Prudentia, 232
Pulchritudine, 214

IN

Regem, 202

Risum, 204

IN

Sanitatem, 228

Senectutem, 204

Seruos, 210

Silentium, 236

Somnum, 228

Spem, 210

Superbiam, 228

DE

Tempore, 214, & 234

Tolerantia, 228

DE

Veritate, 202

Vita, 202, & 212

Vituperio, 234

Voluptate, 212

Virtute, 200

Ex Io. Hertelij versione.

ADDITA SVNT EIVSDEM CVM superioribus argumenti nonnulla ex veterum Comicorum fragmentis Gnomica, ab H. Stephano versibus expressa.

PHILEMONIS qui nouæ seu mediæ Comediæ Poëta fuit, pag. 235

ALEXIDIS Thurij, 240

AMPHIDIS Athenienfis, 242

ANAXANDRIDIS Rhodij, 243

ANTIPHANIS Carystij, 244

APOLLODORI Geloi, 248

DIPHILI *Sinopenfis,* 249

MENANDRI *Athenienfis,* 250

DIODORI *Sinopenfis,* 258

EUBULI *Atheniensis,* 259
HIPPARCHI, 261
NICOSTRATI, 261
PHERECRATIS *Atheniensis,* 261
CRATETIS *Atheniensis,* 263
ERIPHI 265
CLEARCHI. 207

FINIS.